

Eric van de Beek

Café Weltschmerz verheugt zich in een toenemende populariteit. Sommige video's op het YouTube-kanaal worden honderdduizenden keren bekeken. 'We openen binnenkort een nieuwe opnamestudio op Schiphol,' zegt oprichter Max von Kreyfelt. 'Het leuke daarvan is dat we aan de mainstream laten zien dat ze ons niet in een donker hoekje kunnen krijgen.'

Max von Kreyfelt is boos. Heel boos. Op het kabinet, vanwege de coronamaatregelen, en op iedereen die zich daarnaar voegt. 'Het is een bestuurlijke idiotie die te gek is voor woorden.' Bij het Amsterdamse hotel De Hallen zullen ze dat weten ook. Als we daar op het terras zitten, wordt ons gevraagd een coronachecklist in te vullen. 'Pipo de Clown' vult Von Kreyfelt in op de plek waar om zijn naam gevraagd wordt. Als de dienstdoende ober daarmee geen genoegen neemt en een nieuw formulier aanreikt met het verzoek het naar waarheid in te vullen, weigert hij resoluut. Waarop de ober hem mededeelt dat hij dan niet kan blijven zitten. 'Mooi, dan gaan we weg,' geeft Von Kreyfelt hem te verstaan, de daad bij het woord voegend.

Voor de vaste kijkers van Café Weltschmerz zal het geen verrassing zijn te horen dat de oprichter van het populaire YouTube-kanaal niet gelukkig is met de coronamaatregelen. De ene na de andere gast schuift daar aan om uit te leggen dat mondkapjes geen verschil maken, dat de anderhalvemeterregel nergens op slaat, dat corona niet veel erger is dan de seizoensgriep, dat er allang een geneesmiddel is, dat de enige belanghebbende van vaccinaties de farmaceutische industrie is, en dat het kabinet ernstige schade toebrengt aan economie, volksgezondheid, rechtstaat en samenleving.

De kritiek op de coronamaatregelen heeft het dissidente videokanaal geen windeieren gebracht. Het aantal kijkers is drastisch toegenomen. Sommige video's over dit onderwerp zijn honderdduizenden keren bekeken. 'Cafébaas' Von Kreyfelt vindt dat geen wonder: het succes van Weltschmerz is een direct resultaat van 'de traditionele media die tekortschieten'. En hij neemt ze dat erg kwalijk. Ze zijn 'medeverantwoordelijk' voor alle ellende die het kabinet aanricht. 'Individueel verantwoordelijk' zelfs. Als ze zich kritischer hadden opgesteld, dan had de publieke opinie zich tegen de kabinetsmaatregelen gekeerd.

'Ik heb zelf corona gehad,' zegt Von Kreyfelt. 'Ik heb er twee dagen last van gehad. Er zijn mensen die eraan doodgaan, maar dat gebeurt ook jaarlijks door de griep. De coronamaatregelen zijn disproportioneel. Ze maken de hele samenleving kapot en brengen de toekomst van de jongere generaties in gevaar.'

'Platform voor complottheorieën'

De kritische houding van Café Weltschmerz over de coronamaatregelen wordt niet door iedereen gewaardeerd. Vooral niet door NRC, dat inmiddels een reputatie heeft opgebouwd met aanvallen op dissidente media. In het artikel 'Corona, is dat niet gewoon een seizoensgriepje?' omschrijft het journalistenduo Wilmer Heck en Andreas Kouwenhoven Café Weltschmerz als 'het platform voor complottheorieën over het virus'. En dat is zorgelijk, vinden ze, omdat de interviews daar 'onmis-

Max von Kreyfelt. FOTO ERIC VAN DE BEEK

Max von Kreyfelt:

'Kranten in Nederland dienen Brussel'

kenbaar van invloed zijn op het coronadebat'. Heck en Kouwenhoven verwijzen daarbij naar een brief die minister Kajsa Ollongren eerder dit jaar naar de Tweede Kamer stuurde met de boodschap dat de 'maatschappelijke stabiliteit' vraagt om een overheid die de burger beschermt tegen misleidende boodschappen. Het journalistenduo vraagt zich tegen die achtergrond af of het 'niet vreemd' is dat het Café Weltschmerz wordt toegestaan gebruik te maken van een studio-ruimte van de televisiezender SALTO, die subsidie ontvangt van de gemeente Amsterdam.

Het artikel van NRC leest als een oproep aan de autoriteiten om in te grijpen, vindt Von Kreyfelt. Maar het maakt hem niet uit, zegt hij, want hoe meer lawaai de kranten maken, des te groter de populariteit van Weltschmerz. 'Ik beschouw het als een aanmoediging om op dezelfde manier door te gaan.'

Niettemin verliest Café Weltschmerz binnenkort zijn tweede studio in Den Haag. Het pand, dat gelegen is naast het Binnenhof met uitzicht op de Hofvijver, heeft een culturele bestemming en wordt mede gebruikt door een groep galeriehou-

ders. Een aantal van hen zou, volgens Von Kreyfelt, hebben aangegeven af te willen van Café Weltschmerz omdat ze het YouTube-kanaal niet zien als een kunstproject en ook omdat ze bang zijn beschadigd te worden door het negatieve imago van Weltschmerz in de mainstream.

Ook YouTube roert zich. Die heeft vier gesprekken over corona verwijsd, waaronder twee van interviewer Ab Gietelink met huisarts Rob Elens die pleit voor de vroegtijdige behandeling van COVID-19-patiënten met hydroxychloroquine en zink. Gietelink en Elens spanden een kort geding aan tegen YouTube maar verloren dit. Gietelink zei in een uitzending van Café Weltschmerz te vermoeden dat de uitspraak van de rechter geïnspireerd is op een artikel in NRC over de rechtszaak, waarin NRC de medicijncocktail van Elens wegzette als gevaarlijke kwakzalverij.

'Je ziet weer dezelfde demonisering als destijds met Pim Fortuyn,' zegt Von Kreyfelt. 'En het zijn weer dezelfde media die hiervoor verantwoordelijk zijn.' Een vaste gast van Café Weltschmerz en prominent criticus van de coronamaatregelen is - naar verluidt - onlangs gemolesteerd en heeft een steen door zijn ruit gekregen. Een ander zou zijn ontkomen aan een aanslag; de remmen van zijn auto waren onklaar gemaakt.

Von Kreyfelt laat zich hierdoor niet afschrikken, en ook het verlies van

zijn opnamestudio aan de Hofvijver lijkt hem weinig te doen. 'De ruimte in Den Haag blijft bij Weltschmerz,' zegt Von Kreyfelt. 'Ik maak er een galerie van, Gallery Von Kreyfelt, waar ik onder de titel Café Weltschmerz politieke kunst ga tentoonstellen.'

Studio op Schiphol

Voor de studio in Den Haag komt een studio op Schiphol in de plaats. Von Kreyfelt heeft een bedrijfspand aangeboden gekregen van directeur Peter Poot van vastgoedbedrijf Chipshol. Die laatste heeft gedurende 25 jaar een bitter juridisch gevecht gevoerd tegen Schiphol en de Nederlandse Staat over stukken grond rond de luchthaven. Het aangeboden pand is zo groot dat Von Kreyfelt ruimte wil gaan delen met andere alternatieve media. 'Het mooie daarvan is dat we aan de mainstream kunnen laten zien dat ze ons niet in een donker hoekje krijgen. Dat wij aan het groeien zijn en dat zij op termijn plaats zullen moeten maken.'

'Kranten dienen Brussel'

Hoe heeft het zo mis kunnen gaan met de reguliere media? Waarom veronachtzaamt die zijn waakhondfunctie? Von Kreyfelt heeft daarover een theorie. 'Er is geen pluriformiteit meer,' zegt hij. 'Want bijna alle Nederlandse kranten zijn in handen gekomen van twee Belgische uitgeverij die nauw samenwerken. Die worden ook nog eens zwaar gesubsidieerd door de Belgische regering. Waarom? Dat zal ik je uitleggen. Ik heb jarenlang in Brussel gewoond. Ik weet hoe het daar was voordat de Europese Unie er kwam. De stad, en eigenlijk het grootste deel van België was verpauperd. Dat veranderde in 1992. Er ontstond een bloeiende business rondom de EU-instellingen, van lobbyclubs, juridische adviesbureaus, toeleveringsbedrijven enzovoort. Brussel is inmiddels goed voor 35 procent van het nationale inkomen. De Belgische regering wil dat graag zo houden. Ze doet dat door de media naar haar hand te zetten. Die moeten het draagvlak voor de EU in stand houden. Daarom is de Belgische overheid de Belgische krantenuitgeverijen gaan subsidiëren, zodat die overnames kunnen doen in het buitenland. Dat is in Nederland goed gelukt. Diezelfde Belgische uitgeverijen doen nu hetzelfde in Denemarken en Ierland.'

De Nederlandse kranten hebben een redactiestatuut dat ze moet beschermen tegen directe inmenging van hun eigenaren. Maar daar gelooft Von Kreyfelt niet in. 'Wie betaalt, die bepaalt. Ik heb journalisten van NRC en de Volkskrant gesproken die zeiden dat ze schrijven in opdracht van de uitgeverij van hun kranten, en niet in opdracht van de kranten zelf. Je ziet dat in de berichtgeving terug. Als Den Haag 'nee' zegt tegen een verzoek vanuit Brussel om te betalen voor de financiële problemen van landen in het zuiden van Europa, dan worden we in eigen land door Belgische kranten uitgescholden voor gierig. Voor mij staat vast: deze kranten dienen niet de belangen van het Nederlandse volk, maar die van Brussel.'

Waarom begint Café Weltschmerz geen publieke omroep, zoals Ongehoord Nederland? 'We hebben nu alle vrijheid,' zegt Von Kreyfelt. 'Afgezien dan van de paar keer dat YouTube onze video's heeft verwijderd. Als publieke omroep moet je door zoveel hoepels springen om zendtijd te krijgen. Daar heb ik geen zin in. En met vijftigduizend leden krijg je een uur zendtijd in de week. Wat heb je daaraan? Je wordt dan nog gecontroleerd ook. Door de NPO. Daar zal je dus nooit de wereld mee veranderen.' ◀

MAX EN WELTSCHMERZ

Max von Kreyfelt is kunstenaar en ondernemer. In 1973 studeerde hij af aan de kunstopleiding De Ateliers in Haarlem. In de jaren tachtig begon hij een designwinkel, Leitmotiv. Hij verkocht de winkel, begon een marketing- en adviesbureau, dat hij ook verkocht om daarna, weer onder de naam Leitmotiv, designlampen en -meubels te maken. In 2014 richtte hij Weltschmerz op. Het idee daarvoor ontstond na de financiële crisis van 2008, uit onvrede over het functioneren van de journalistiek. Die leverde geen systeemkritiek, waardoor er niets veranderde in het bankwezen. Von Kreyfelt bedacht dat er na de crisis van 2008 weer een wereldwijde ramp zou kunnen plaatsvinden. 'En als het zover zou zijn, zou ik willen dat er een plek was waar alles echt tegen het licht gehouden wordt.'

Von Kreyfelt is hoofdredacteur, eindredacteur, producent en hoofd personeelszaken van het platform. Geld om studio's te huren en de crewleden een bescheiden gage te betalen komt van donateurs. Inmiddels zijn op het YouTube-kanaal van Café Weltschmerz meer dan vijftienduizend gesprekken te zien.